

Dejavnosti pred branjem

- Imate radi kruh? Katerega imate najraje? Opišite kakšnega okusa je.
- Včasih so si kruh ljudje spekli sami, kar doma, ali pa so ga kupili pri peku. Kje pa ga kupujete danes?

Niko Grafenauer (1940), slovenski pesnik, prevajalec in urednik se je v mladinsko literaturo zapisal zlasti s pesniškima zbirkama *Pedenjepad* (1966), *Nebotičniki sedite* (1980), *Stara Ljubljana* (1983). V otroški literaturi razvija igro besed in premišljuje o bistvenih vprašanjih človekovega bivanja.

PEKI

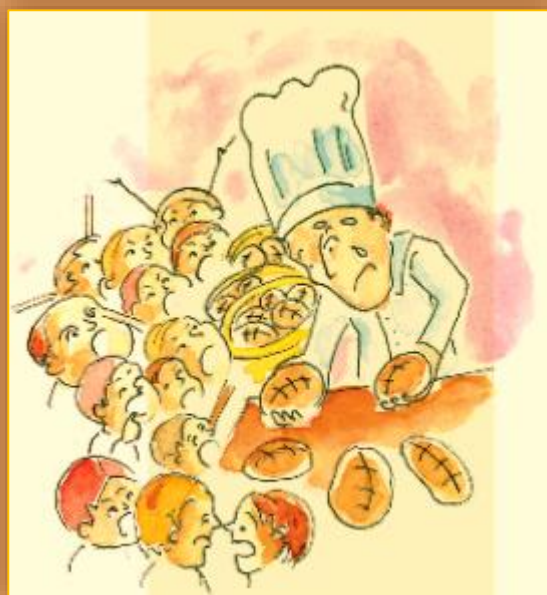
V stari Ljubljani so živeli peki, ki so jih staroljubljanski meščani pogosto namakali v reki. Ker so bili to zmerom eni in isti, so bili med vsemi peki najbolj čisti.

V stari Ljubljani so morali peki peči tak kruh, ki hrusta in je po meri za vsaka usta.

V stari Ljubljani je vsak pošten pek prodajal kruh zastonj ali za dober tek. V stari Ljubljani so peki spekli, kar koli ste jim rekli. In včasih jim je to tako razvnelo domišljijo, da so zažgali kruh in še pekarijo.

Že v stari Ljubljani so včasih kruh mesili iz moke, ki iz nje ni kruha. Ta kruh se še danes preklada iz rok v roke in duha.

V stari Ljubljani so s testom vred vzhajali tudi peki. Tako se še zdaj ob polni luni nad mestom njihov obraz sveti v reki.

Niko Grafenauer takole pojasnjuje zgodovinska dejstva, na katera se navezuje pesem Peki:

V stari Ljubljani se je še v sedemnajstem stoletju ohranila kazen za nepoštene peke, če so pekli prelahek ali preslab kruh. Takšnega peka so mestni očetje obsodili na kazen s potapljanjem. V ta namen je zadaj za tedanjo kruharno v neposredni bližini Čevljarskega mostu stala posebna priprava, ki so ji rekli potapljalca.

To je bil nekakšen jerbas, ki je visel na brunu in so ga po vrbi spuščali v vodo. Vanj je moral sestiti obsojeni pek, mestni biriči pa so ga vpricho zbranega in posmehujočega se občinstva spuščali v Ljubljano in spet dvigovali iz nje.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA. Odgovore piši v celih povedih.

1. Zakaj so staroljubljanski meščani peke pogosto "namakali v reki?"
V kateri reki so jih namakali?
2. Kaj pomeni, da je bil kruh po meri za vsa usta?
3. Kdaj rečemo, da kakšen človek vzhaja (kot testo)?
Kaj pa pomeni pregovor: Iz te moke ne bo kruha?
4. Iz pesmi izpiši dvojice besed, ki se rimajo.
5. Staroljubljanski peki so spekli, kar koli so jim rekli. Kaj pa bi ti prosil-a peke, naj ti spečejo?

